

Sygn. akt **VIII Gz 515/17**

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska (spr.)

Sędziowie SO Agnieszka Woźniak

SO Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2018 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko G.- (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 25 października 2017 roku, sygn. akt X GC 2241/16 – w przedmiocie wynagrodzenia biegłego

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać biegłemu sądowemu A. D. tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii kwotę 1.651,57 zł brutto (tysiąc sześćset pięćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt siedem groszy, oddalając wniosek biegłego w pozostałej części;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Anna Budzyńska SSO Anna Górnik

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu mechaniki A. D. na okoliczność ustalenia istnienia wad w dziele polegającym na naprawie bramy znajdującej się w siedzibie pozwanej, w tym także jej ocynkowania oraz ustalenia, czy wady te są istotne a także na okoliczność, czy wady przedmiotu umowy zostały usunięte. Opinię biegły sądowy złożył w dniu 3 października 2017 roku, przedkładając równocześnie fakturę VAT na kwotę 2.123,00 zł brutto wraz z kartą pracy i kosztów biegłego.

Postanowieniem wydanym w dniu 25 października 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie uwzględnił wniosek biegłego o przyznanie wynagrodzenia w całości, przyznając wynagrodzenie za opinię w kwocie 2.123,45 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii.

Sąd Rejonowy wskazał, że wraz z opinią biegły złożył w Sądzie fakturę, domagając się przyznania mu wynagrodzenia w kwocie 1.726,38 zł, powiększonego o należny podatek VAT, łącznie 2.123,45 zł oraz że z przedłożonej karty pracy biegłego wynika, iż opracowanie opinii zajęło biegłemu 54 godziny; poprzedzone zostało takimi czynnościami jak:

odbiór akt, zapoznanie się z aktami i przedmiotem sprawy, oględziny, zebranie danych i materiałów do opinii, redakcja.

Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 288 § 1 k.p.c. w zw. z art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania. Szczegółowe zasady określenia wynagrodzenia reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 518). Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy wynosi - w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię - od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa.

Odwołując się do przedłożonej przez biegłego sądowego A. D. karty pracy Sąd I instancji uznał, że biegły prawidłowo określił wysokość należnego mu wynagrodzenia za sporządzenie opinii w sprawie. Zdaniem Sądu przyjęta przez niego metoda wyliczenia wynagrodzenia w oparciu o stawkę za godzinę pracy (31,97 zł, przy obowiązującej kwocie bazowej 1.789,42 zł) znajduje uzasadnienie w treści przepisów art. 89 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 2 ww. rozporządzenia. Żądanie podwyższenia wynagrodzenia o kwotę podatku od towarów i usług odpowiada natomiast dyspozycji art. 89 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Podkreślił, że przedłożona przez biegłego opinia czyni zadość wymaganiom sformułowanym w postanowieniu Sądu, zaś biegły zadeklarował, że jej sporządzenie zajęło mu 54 godziny. Sąd Rejonowy wskazał, że nie znalazł podstaw do kwestionowania prawdziwości twierdzeń co do czasu, który biegły poświęcił na opracowanie opinii, jak również mając na względzie, że żądana przez niego kwota jest zasadna w świetle obowiązujących przepisów regulujących problematykę wynagradzania biegłych, co skutkowało uwzględnieniem wniosku biegłego o przyznanie wynagrodzenia w całości.

Powyższe postanowienie zaskarżył pozwany. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż biegły sądowy poświęcił na sporządzenie opinii w sprawie 54 godziny oraz naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 89 ust. 2 ustawy o z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 lipca 2013 roku w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym poprzez przyznanie biegłemu wynagrodzenia ustalonego na podstawie stawki rozliczeniowej w wysokości 31,97 % co stanowi 1,79 % kwoty bazowej, a zatem stawki w wysokości zbliżonej do górnej granicy określonej przedmiotowym przepisem, a nadto przyznaniu wynagrodzenia za czynności polegające na odebraniu i zwrocie akt sprawy, podczas gdy wysokość stawki zależna jest od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię, a w okolicznościach sprawy ani złożoność problemu, ani warunki opracowania opinii nie uzasadniają ustalenia stawki rozliczeniowej wynagrodzenia w wysokości zbliżonej do górnej granicy określonej w przepisach powołanego rozporządzenia, natomiast czynności odbioru i zwrotu akt nie mogą zostać objęte wynagrodzeniem za sporządzenie opinii.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez zmniejszenie wynagrodzenia biegłego sądowego do wysokości obliczonej w sposób należyty oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadniając zażalenie skarżący zarzucił Sądowi I instancji niedostateczne zbadanie i zweryfikowanie wskazanego w karcie pracy nakładu pracy biegłego. Podniósł, że całe akta nie były obszerne (ok. 150 kart) wśród których znajdowały się także zbędne dla celów pracy biegłego, zatem nie można uznać, iż zapoznanie się z aktami sprawy zajęło biegłemu aż 4 godziny. Skarżący zakwestionował wskazanie przez biegłego, że zebranie materiałów i danych do opinii zajęło biegłemu 10 godzin, podniósł, iż biegły w odrębnej pozycji ujął 3 wizyty celem dokonania oględzin bramy, podczas których dokonał pomiarów powłoki cynkowej i wykonał fotografie, z opinii nie wynika, jakie nadto inne dane poza pomiarami zostały wykorzystane do jej sporządzenia, poza pozyskaniem dokumentu normy (...) (...), co nie mogło

jednak zająć 10 godzin. Pozwany zarzucił także zawyżenie czasu pracy biegłego za sporządzenie, zredagowanie i druk opinii w łącznej ilości 32 godzin, wskazując że opinia zawiera zaledwie 8 stron rozważań merytorycznych.

W odniesieniu do wysokości wynagrodzenia biegłego za godzinę pracy skarżący zarzucił nieuzasadnienie przez Sąd I instancji przyjęcia stawki zbliżonej do maksymalnej. Wskazując na powyższe skarżący podniósł, iż w jego ocenie wynagrodzenie za sporządzenie opinii powinno zostać ustalone na podstawie stawki rozliczeniowej w kwocie 27,20 zł (1,52 % kwoty bazowej) przy przyjęciu łącznej liczby godzin w wymiarze 28 godzin: 2 godziny na zapoznanie się z aktami; 6 godzin na oględziny, 4 godziny na zgromadzenie danych i materiałów, 16 godzin na sporządzenie i zredagowanie opinii. W konsekwencji przyznane biegłemu wynagrodzenie nie powinno przekroczyć 936,77 zł brutto.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia powołał oraz prawidłowo wyjaśnił podstawy prawne wydanego postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sporządzoną przez biegłego opinię. Nie znajdując podstaw do ich powtarzania dodać należy, iż co do zasady wynagrodzenie biegłych obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zakwestionowanej przez skarżącego godzinowej stawki wynagrodzenia biegłego wskazać należy, że stawka wynagrodzenia za godzinę pracy biegłego jest uzależniona, jak wskazuje też skarżący, od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię. O powyższym stanowi, przywołany również przez Sąd Rejonowy - § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 roku, zgodnie z którym stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy, zwana dalej „stawką” wynosi - w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię - od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa.

Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zarzut zastosowania przy ustalaniu wysokości należnego biegłemu wynagrodzenia zbyt wysokiego wskaźnika kwoty bazowej nie zasługuje na uwzględnienie. Opinia została sporządzona przez biegłego zgodnie z tezą dowodową, zawiera odpowiedzi na kwestie wskazane przez sąd w powyższym postanowieniu, istotne dla rozstrzygnięcia. Zwrócić należy uwagę także na to, że zakres opinii wymagał dokonania przez biegłego oględzin przedmiotu umowy, dokonania pomiarów bramy oraz grubości powłoki galwanicznej na poszczególnych elementach konstrukcji bramy, w ilości przekraczającej – jak wskazano w opinii, co do niektórych obszarów - wymagania normy, które to wyniki zostały uwidocznione i omówione przez biegłego w opinii, sporządzenia dokumentacji fotograficznej oraz zapoznania się z materiałem procesowym sprawy. Sporządzenie opinii wymagało od biegłego znacznej wiedzy technicznej, w tym specjalistycznej w zakresie przeprowadzania zabezpieczenia antykorozyjnego poprzez ocynkowanie. Brak jest w konsekwencji podstaw do zakwestionowania podanej przez biegłego i zaakceptowanej przez Sąd I instancji godzinowej stawki wynagrodzenia.

W odniesieniu do zarzutów kwestionujących ilość godzin pracy, jaką biegły A. D. musiał poświęcić na wykonanie opinii – w ocenie Sądu Okręgowego - analiza akt sprawy, w tym karty pracy biegłego (k. 155), opinii, treści opinii i zarzutów - prowadzi do wniosku, iż podana przez biegłego liczba godzin pracy biegłego jawi się jako częściowo zawyżona, jednak nie w takim stopniu, jak wskazuje strona skarżąca.

Zgodzić się należy ze stroną pozwaną, iż podstawowym kryterium ustalenia wynagrodzenia jest czas i nakład pracy potrzebny do przygotowania przez biegłego opinii, a zadaniem Sądu jest weryfikacja twierdzeń biegłego oraz ustalenie czasu pracy celowego do sporządzenia opinii w danej sprawie, na podstawie całokształtu jej okoliczności, stopnia skomplikowania, zebranego materiału oraz przedmiotu opinii. Sąd Rejonowy ogólnie odniósł się do powyższych kwestii, należy mieć jednak na uwadze, że w orzecznictwie podkreśla się, iż zarzuty dotyczące ilości czasu pracy poświęconej na sporządzenie opinii są zazwyczaj dla Sądu trudno weryfikowalne. Przy ustalaniu wysokości należnego

biegłemu wynagrodzenia decydujące znaczenie ma jednak nie ilość rzeczywiście wykorzystanego przez biegłego czasu lecz czasu niezbędnego do prawidłowego opracowania opinii przez osobę dysponującą niezbędnymi wiadomościami w danej dziedzinie. Jeżeli nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu, niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu, niż podaje w rachunku (por. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, OSN 2/1961 poz. 41).

Kierując się powyższymi wymogami w ocenie Sądu odwoławczego należy podzielić stanowisko skarżącego co do zawyżenia w części czasu koniecznego dla wydania opinii w zakresie:

- zebrania danych i materiałów do opinii – w ocenie Sądu odwoławczego zasadnym jest obniżenie wskazanej w karcie pracy biegłego liczby godzin do 8 godzin (o 2 godziny), ponieważ z analizy opinii ani załączników nie wynika, aby biegły musiał gromadzić szczegółowe, obszernie materiały, brak jest jednocześnie podstaw do przyjęcia, jak wskazuje skarżący, że biegły oparł się jedynie na normie (...) (...), o czym świadczy chociażby wskazanie w opinii przy określeniu metod naprawy wad przykładowej karty informacyjnej - możliwej do zastosowania farby wysokocynkowej.

- sporządzenie i zredagowanie opinii – w ocenie Sądu odwoławczego zasadnym jest zmniejszenie wskazanej w karcie pracy biegłego liczby godzin do 24 godzin (o 8 godzin), ponieważ, jak wskazano opinia nie jest obszerna, zawiera niewielkie tabele w tekście, obejmuje kilka załączników, w tym dokumentację fotograficzną, a więc zarówno jej napisanie (łącznie z procesem myślowym), zredagowanie oraz druk nie powinien łącznie przekroczyć 24 godzin. Odnosząc się do stanowiska skarżącego należy wskazać, że sporządzanie opinii to przede wszystkim proces intelektualny polegający na analizie zgromadzonego materiału dowodowego przez pryzmat posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych i wyciągnięcie wniosków, które prowadzą do udzielenia odpowiedzi na zadane pytania. Pracy tej nie można sprowadzić jedynie do zapoznawania się ze zgromadzonym materiałem (np. czytaniem dokumentów, oglądaniem badaniem miejsc czy rzeczy). Dużą część czynności składających się na sporządzanie opinii zajmuje analiza materiału zaoferowanego biegłemu.

Zażalenie okazało się skuteczne w części dotyczącej zakwestionowanych kosztów dotyczących czynności odbioru i zwrotu akt. Artykuł 89 ust. 1 u.k.s.c. przewiduje, że biegłemu przysługuje również zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych do sporządzenia opinii. Wysokość tych wydatków określa się na podstawie złożonego rachunku (art. 89 ust. 2 u.k.s.c.). Rodzaje tych wydatków wymieniono w §8 rozporządzenia, który to przepis wymienia przykładowo: wydatki materiałowe, amortyzację aparatury badawczej oraz koszty dojazdu na miejsce wykonania czynności. Wydatków niezbędnych do wydania opinii należą wydatki na dojazd biegłego np. do miejsca, w którym mają być wykonane oględziny rzeczy (osoby) albo tzw. czynności badawcze (pomiar, doświadczenia, badania). Czynności te biegły organizuje bez udziału (wezwania) sądu, ale samodzielnie.

Zwrócić również należy uwagę na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 r. (sygn. I KZP 27/05, OSNKW 2005/10/92) oraz stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie I Wydziału Cywilnego zawarte w postanowieniu z dnia 8 listopada 2012 r., I ACz 1659/12, Legalis nr 730656) w których sądy te uznały, że skoro „wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę (...) nie obejmuje zwrotu należności za czas zużyty na dojazd do miejsca czynności sądowej”, to tym bardziej nie obejmuje ono czasu dojazdu do Sądu celem złożenia sporządzonej opinii.

Brak było natomiast w ocenie Sądu Okręgowego podstaw do kwestionowania wskazanego przez biegłego czasu, koniecznego do zapoznania się przez biegłego z aktami i przedmiotem sprawy. Okoliczność, iż akta nie są obszerne nie daje podstaw do uznania, iż czynności biegłego sprowadzały się jedynie do przeczytania akt. W celu sporządzenia opinii biegły musiał zapoznać się ze stanowiskiem stron oraz stanem faktycznym sprawy, przejrzeć akta m.in. w celu sprawdzenia, czy nie znajdują się w nich dokumenty przydatne do sporządzenia opinii.

Dodać należy, iż nie był kwestionowany przez skarżącego wskazywany przez biegłego i zaakceptowany przez Sąd czas poświęcony na oględziny przedmiotu umowy w miejscu siedziby pozwanej spółki w ilości 6 godzin.

Łącznie czas pracy biegłego był uzasadniony w zakresie 42 godzin (4 + 6 + 8 + 24).

W konsekwencji wynagrodzenie należne biegłemu wyniosło 1.342,74 zł (42 x 31,97 zł) netto, a 1.651,57 zł brutto (+ 23% VAT).

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w związku z art. 397 §2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I sentencji postanowienia, zaś na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 §2 k.p.c. jak w punkcie II postanowienia.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Anna Budzyńska SSO Anna Górnik